

# AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN  
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING  
DAILY NEWSPAPER

CLEVELAND 3, O., THURSDAY MORNING, NOVEMBER 18, 1943

LETO XLVI. — VOL. XLVI.

## LAUSCHE NAJ BI BIL PRIHODNJI GUVERNER

V raznih krajih države Ohio se že organizirajo politične skupine, ki nameravajo apelirati na clevelandskega župana Lauschea, da bi sprejel kandidaturu za guvernerja drugo leto.

Včeraj je prišlo prvo sporočilo, da je v raznih delih države Ohio na delu gibanje, da se kandidira župana Lauschea za guvernerskega kandidata demokratske stranke. Prvi so začeli v Alliance, okraj Stark, kjer bo širil po okraju peticije Harold Hogen, vodja demokratov v Alliance.

## Nemci so vrgli Ruse nazaj v enem kraju

London, 18. jan.—Nemci so vrgli proti Rusom 150,000 mož broječo silo v severni Ukrajini ter potisnili ruske armade nekoliko nazaj v sektorju Žitomir. To je bil prvi ruski umik v zadnjih štirih mesecih.

Nemci so morali plačati ta uspeh z 1,500 padlimi vojaki in 80 uničenimi tanki. Opazovalci trdijo, da imajo s tem izpadom Nemci dvojen namen, 1) da bi preprečili Rusom zapreti umik nemški armadi v ovinku Dnjepra in 2), da zadržijo Ruse toliko časa, da si pripravijo obrambo onstran reke Bug, 50 milj zapadno od Žitomira.

## Zavezniki so posvarili Francoze, naj beže iz tovarn pravočasno

New York—Iz Amerike in iz Anglije je bilo včeraj oddano po radiju svarilo francoskim delavcem, naj se umaknejo iz tovarn, ki izdelujejo v a ž n e predmete za Nemce, ker te tovarne bodo zavezniki temeljito bombardirali.

Zavezniki so pa izjavili, da ne morejo dati ne časa, ne kraja, kjer bodo izvršili te napade, vendar želijo, da se obvarje kolikor mogoče francoskih življenj.

## Amerikanci so uničili letališče v Marselju

Alžir, 17. nov.—Večja skupina ameriških zračnih letal je poletela na letališče pri Marselju v južni Franciji ter zažgala z bombami hangarje, skladišča in letala na tleh.

Proti njim se je spustilo kakih 30 nemških bojnih letal, od katerih so jih ameriški fantje sklatili 12 v besnem spopadu v zraku.

## POROKA

V soboto ob devetih se bosta poročila v cerkvi sv. Vida Miss Ann Vadnal in Frank Vičić.

Nevesta je hčerka Mrs. Antonije Vadnal iz 1022 E. 70. St., ženin je pa sin Mrs. Jennie Vičić iz 1250 E. 173. St. Sorodniki in prijatelji so prijazno vabljeni k poročni maši. Vse najboljše v novem stanu želimo mlademu paru.

## Mestni varnostni direktor bo šel v armado 25. nov.

Frank Celebreze, clevelandski varnostni direktor, je dobil od armadnega poveljstva ukaz, da se javi na 25. novembra v aktivno službo. Dobil je čin majorja. Župan Lausche pravi, da mu ne bo imenoval namestnika, dokler ne bo videl, če bo ostal direktor stalno v armadi.

## Važna seja nocoj

Na pobožnosti v cerkvi svetega Oltarnega društva sv. Vida. Vse članice bodo prispele, pa še kako pripeljejo na sejo.

## Posadka otoka Leros se je podala Nemcem

### Lovci, previdnost!

Mestni zdravstveni direktor Knapp svari lovce, naj bodo previdni na lovu. Ne dotaknite se zajca, ki se vam ni zdel posebno živahen, predno ste ga ustrelili. Zajec ima morda "piko" ali tularemijo. Kadar parate zajca, imejte vedno kavčukaste rokavice. Zajčje meso mora biti vedno dobro kuhano, predno ga jeste. Kadar vidite, da si zajec pomaga na vse mile viže v varno daljavo, tedaj pa le brez skrbi streljajte. Nikdar pa ne streljajte spečega zajca, ali takega, ki ne kaže posebne volje za beg. Tak zajec je bolan in pustite ga pri miru.

### Kdo bo delil živež v Jugoslaviji, ni gotovo

Atlantic City, N. J.—Vlade v ubežništvu so zagotovljene, da bodo delile doma živež, ki ga bodo poslali v osvobodjene dežele Združenj narodov. Tako se je izrekla konferenca zastopnikov 44 dežel, ki zborujejo tukaj glede reliefa evropskim državam po vojni.

Kadar bodo prišla živila v pristanišče, jih bo prevzela za razdeljenje tista vlada, ki bo takrat v deželi na krmilu. Ako bo prišla, na primer, ladja z živili na Nizozemsko in se bo takoj za ladjo pripeljala kraljica Viljemina s svojim kabinetom, bo kraljica prevzela razdelitev teh živil.

Edini dve deželi sta, radi katerih še ni nič gotovega, kdo bo tam razdeljeval relief. To sta Francija in Jugoslavija. Francija radi prepira pri vladi svobodnega komiteja v Afriki, Jugoslavija pa radi prepira med partizani in četniki. Dokler ne bo spor doma končan, dežela ne bo dobila pomoči.

### Brata ubil, očeta je pa obstrlel v prepiru

Patsy di Marco je včeraj pred domačo gostilno na 1401 Woodland Ave. ustrelil svojega brata Dominica, obstrlel svojega 80 let starega očeta, nato pa tekel v župnišče fare sv. Brigite na 22. cesti in se izročil župniku Humenskyju. Ta mu je odzvel samokres ter ubijalca odpeljal na policijsko postajo. Uboj je povzročil prepir radi zapuščine po materi.

### Dobili bodo več peči

Trgovci v 19 okrajih severne Ohio bodo dobili 50 odstotkov več kuhinjskih peči, na premož in na plin. Treba jim je samo napraviti tožadveno prošnjo pri svojem odboru za racionaliranje.

### Budimpešta namiguje na sestanek "velike trojice"

London.—Radio v Budimpešti je zatrjeval, da se bodo sestali Roosevelt, Churchill in Stalin v Kairu, Egipt in to prav kmalu. Radijski komentator je rekel, da se je to izvedlo iz zelo zanesljivih virov. Komentator je tudi zatrjeval, da je bil hotel Mena v Kairu za to priliko posebno dekoriran.

### Radio iz Ankare je pa zatrjeval, da se bodo trije državni v kratkem sestali k posvetovanju, ni pa povedal kje. Tožadveno ni nobenega zatrdila niti iz Londona, niti iz Washingtona.

## Evropske meje lahko počakajo do povojni, pravi Mr. Hull

Washington.—Državni tajnik Cordell Hull je izjavil, da zavezniki nimajo namena določiti meje evropskim državam in državicam, dokler ne bo vojna končana. To je bilo sklenjeno na konferenci v Moskvi.

Dalje je Mr. Hull izjavil, da v tistih deželah, kjer so meje sporna točka, bodo morale dotične dežele počakati, predno si bodo izbrale svojo lastno vlado, dokler ne bo poravnani spor do meje. To se tiče zlasti Baltskih provinc, Finske, Poljske in Romunije, katerih dele si lasti Rusija.

V deželah pa, kjer meje niso sporna zadeva, si bodo osvobodjene dežele lahko takoj izbrale vlado po svoji volji. Hull je rekel, da zavezniki ne bodo skušali rešiti 30 ali več spornih zadev glede meja, dokler skušajo poraziti sovražnika.

## Svinjini je zmanjšana vrednost v točkah

Washington.—Urad za kontrolo cen je zmanjšal vrednost svinjini v točkah za dva pointa. Odredba stopi v veljavo jutri zjutraj ob 12:01. Vzrok temu je, ker prihajajo prašiči v večjem številu na trg.

Znižanje velja samo za svinjino in za mesene klobase. Toda vrednost masti in klobasam, v katerih ni samo prašičevo meso, pa ostane sedanja. Tudi vrednost mesnih konzerv ostane ista.

Vlada si prizadeva, da vzdrži ceno svinjini na sedanji višini, da ne bodo trpeli farmarji. To pomeni, da bo vlada kupila prašičevo meso, če bi bila nevarnost, da bi cena padla.

## Bivši romunski kraj bo na radiu

New York.—Bivši romunski kralj Karol bo govoril prihodnji terek na zvezi radijskih postaj (CBS) z namenom, da bi organiziral svobodno romunsko vlado ter pomagal v vojni proti Nemčiji. Govoril bo pet minut tekom programa med 9:30 in 10 zvečer.

## Mehiški vojaki ne smejo iti v cerkev

Mexico City.—Vojakom v uniformi je prepovedano iti v cerkev ali prisostvovati kakim drugim verskim obredom. Predsednik Camacho, ki je podpisal odredbo pravi, da se vojaška uniforma ne sklada s svečanimi cerkvenimi obredi.

## Angleške in italijanske čete, broječe 8,000 mož, so kapitulirale pred Nemci in položile orožje vsled velike premoči sovražnika.

Kairo, 17. nov.—Angleške in italijanske čete na otoku Leros v Egejskem morju, so se sinoči podale Nemcem vsled prevelike premoči nacijev, ki so padli po garnizij z morja in zraka. Otok Leros je del Dodekaneških otokov ob turški meji, kjer bo vodila zaveznike pot na Balkan.

Poročilo iz Nemčije trdi, da se je podalo 8,000 angleških in italijanskih vojakov. Kmalu zatem je angleško poveljstvo izjavilo, da je prešel otok v nemško oblast.

Pred štirimi dnevi so se Nemci v velikem številu vsuli na otok in si priborili trdna tla na obrežju. Zavezniske bojne ladje so si upale v nevarno bližino in so obstreljevale nemške postojanke, toda Nemci so vzdržali in dobivali vedno nova ojačenja.

Predni so se Angleži in Italijani podali, je prišlo do boja z bajonetami in ročnimi granatami. Toda nove nemške rezerve so odločile boj.

Zavezniki pričakujejo, da bo do skušali Nemci zdaj vzeti tudi otok Samos, ki leži 35 milj severno. Grški parašutarji so zadnje dni ojačili garnizijo italijanskih in angleških čet. Otok Cos so pa Nemci vzeli Angležem zadnji mešec. Angleži so bili zasedli te tri otoke takoj, ko se je Italija podala. Zdaj imajo v posesti samo še Samos.

Poleg tega imajo Nemci v posesti otoka Kreto in Rodejo, ki varjeta dohod v Egejsko morje in na Balkan. Zdaj, ko so Nemci vzeli še otok Leros, ki leži v bližini turške obale, se bodo morda Turki oplašili in ne bodo šli še s zavezniki.

Nek egiptovski časopis je izjavil, da je zavzetje otoka Leros lahko svarilo onim, ki mislijo, da je Nemčija že izgubila zobe.

## Zadnja razprodaja

Zdaj so v teku zadnji dnevi popolne razprodaje v Mandel's Shiloh prodajalni, ki je bivša Ogrinova Department trgovina na 15333 Waterloo Rd. Vse mora biti razprodano. Mnogo predmetov dobite po izredno nizki ceni in mnogo predvojnega blaga je še v zalogi.

## Trije policijski inspektorji suspendirani

Varnostni direktor Celebreze je suspendiral iz službe policijske inspektorje: Brunetta, Wolcotta in Kearya do preiskave, ki naj dožene, če so vedeli, da se je v njih okrajih gembalo. V ponedeljek bodo zaslišani.

## RDEČI KRIŽ BO ZDAJ POTREBOVAL VEDNO VEČ KRVI ZA NAŠE VOJAKE

Ameriški Rdeči križ, clevelandska podružnica, nas naproša, naj približno za naše čitatelje sledeč nujen apel:

Nova kvota za Cleveland je 4,000 pintov krvi na teden. In ker so boji vedno hušji, bo morda potrebno to kvoto še dvigniti, da se zadosti dodatnim zahtevam armade in mornarice.

Dajatev krvi je osebna dolžnost vsakega patriotskega državljanca. Vsaka oseba, tudi če misli, da je radi starosti ali telesnih napak nesposobna za dajatev krvi, naj bi se priglasila. Mnogo jih je, ki so že dali kri po osemkrat, devetkrat, desetkrat in ena oseba jo je dala že enajstkrat.

Oglašajo se moški in ženske, delavci, obrtniki in profesionisti. Vsak je pripravljen nekaj storiti za naše vojake na bojnem polju. Ako vi še niste dali svoje krvi, prigrisajte se takoj in jo potem dajte redno. Eno uro časa vam vzame in ne več. Ta ura vašega časa bo morda rešila dragoceno življenje vojaku.

Urad za dajatev krvi je odprt do 9 zjutraj do 8 zvečer. Posebno naj bi se priglašali med 10 dopoldne in 3:30 popoldne. Takrat jih največ potrebujemo. Urad je na 1227 Prospect Ave. Telefon: Superior 1800.

## NOVI GROBOVI

### Ignac Stepic

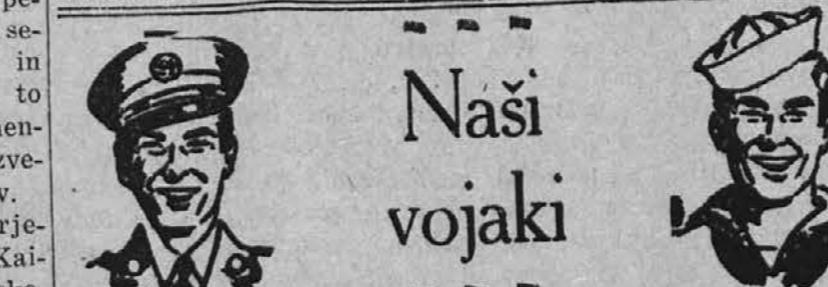
Včeraj zjutraj ob pol petih je umrl Ignacij Stepic, stanujoč na 3651 W. 58. St., star 66 let. Doma je bil iz Spodnjega vrha, fara Primskovo, okraj Litija. V Ameriki je bival 38 let. Do časa depresije je delal v jeklnah, potem je delal kot strojnik v železni industriji. Bolehal je samo en mesec. Poleg soproge Terezije, roj. Lah, doma iz železne kaplje na Koroškem, zapušča štiri sinove: James, Frank, Anton in Pvt. William, ki se nahaja v Indiji, hčere: Theresa poroč. Jee-wek, Mathilda poroč. Yagel, Hat-tie poroč. Paraska ter brata Franka in Antona. Bil je stari oče vnukom in član društva sv. Križa št. 214 KSKJ. Pogreb bo v petek zjutraj iz hiše žalosti v cerkev sv. Lovrenca in na Kalvarijo pod vodstvom Grdinovega pogrebnega zavoda. Naj počiva v miru, preostalim sožalje.

### Franciška Rus

Nagroma je včeraj popoldne umrla Franciška Rus, stanujoča na 9522 Reno Ave. Bila je stara 62 let, rojena Tomšič, doma iz Žvirčev vasi, fara Hinje. V Ameriki se je nahajala 42 let. Bila je članica društva sv. Lovrenca, št. 63 KSKJ, podružnice št. 47 SZZ in društva sv. Reš. Telesa. Tukaj zapušča hčere: Frances Miklič, Mary Prosen, Ano in Albino Singer, sinova Franka in S/2 C Josepha, brata Jerneja Tomšič in sestro Ano Novak, v starem kraju pa brata Jakoba. Pogreb bo v soboto ob 10:30 dopoldne iz pogrebnega zavoda Louis Ferfolia, 9116 Union Ave. v cerkev sv. Lovrenca in na Kalvarijo. Naj počiva v miru, preostalim sožalje.

### Dana Race

Danes zjutraj je umrla v Huron Rd. bolnišnici 13 mesecev stara Dana Race, hčerka Mr. in Mrs. Fred Race iz 452 E. 158. St. Pogreb ima v oskrbi Svetkov pogrebni zavod. Čas pogreba še ni določen.



Naši vojaki

Frank Bečaj je dobil obvestilo, da štejejo njegovega sina Sgt. Franka med pogrešanimi na evropskih bojiščih od 10. oktobra. Frank je bil topničar v zračni trdnjavi. Čez morje je bil poslan 6. julija letos. V armadi ima brata Pvt. Williama.

Raymond Medves, sin Mr. in Mrs. Medves iz 1121 E. 66. St. je prišel domov na dopust za devet dni iz Kalifornije. Prijatelji ga lahko obiščejo na gornjem naslovu.

# "AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME  
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

(JAMES DEBEVEC, Editor)  
6117 St. Clair Ave. Cleveland 3, Ohio.  
Published daily except Sundays and Holidays

**NAROČNINA:**  
Za Ameriko in Kanado na leto \$6.50. Za Cleveland po pošti, celo leto \$7.50.  
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.50. Za Cleveland po pošti, pol leta \$4.00.  
Za Ameriko in Kanado, četrt leta \$2.00. Za Cleveland po pošti četrt leta \$2.25.  
Za Cleveland in Euclid, po raznašalcih: celo leto \$6.50, pol leta \$3.50, četrt leta \$2.00.  
Posamezna številka, 3c

**SUBSCRIPTION RATES:**  
United States and Canada \$6.50 per year. Cleveland by mail \$7.50 per year.  
U. S. and Canada \$3.50 for 6 months. Cleveland by mail \$4.00 for 6 months.  
U. S. and Canada \$2.00 for 3 months. Cleveland by mail \$2.25 for 3 months.  
Cleveland and Euclid by carrier \$6.50 per year, \$3.50 for 6 months, \$2.00 for 3 months.  
Single copies, 3c

Entered as second-class matter January 5th, 1900, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

88 No. 272 Thur., Nov 18, 1943

## Kako bo Stric Sam skrbel za vdove in sirote

Številno vdov z otroci onih vojakov, ki so padli na bojnem polju in ki so odvisni od vladne podpore, bo vedno večje. Kako bo skrbel ali kako skrbi Stric Sam zanje, vidimo iz naslednjega. V prvi vrsti je treba pomniti, da čin padlega vojaka ne dela nobene razlike na pokojnino. To se pravi, da vdova in otroci prostaka dobivajo od vlade prav toliko, kot otroci generala.

Vdova dobi za padlim vojakom \$50 na mesec pokojnine do smrti, ali dokler se zopet ne omoži. Tozadevno listino, na kateri napravi prošnjo za pokojnino, dobi vdova od vlade takoj in pokojnino navadno en mesec ali dva po smrtni moza-vojaka. Tu ne pride v poštev potreba vdove. Vdova, ki ima letnih dohodkov \$10,000 dobi prav tako pokojnino kot vdova, ki je brez vsakega centa.

Otroci dobe od vlade pokojnino do 18. leta, ali do 21. leta, če pohajajo priznan kolegij. In sicer dobi prvi otrok \$15 na mesec in \$13 na mesec vsak nadaljni otrok, toda vsi skupaj ne več kot \$50 na mesec. Vdova z šestimi otroci dobi, na primer, \$100 na mesec, torej ne več kot vdova z štirimi otroci. V slučaju, da tudi mati umrje, dobe otroci sledeče: \$25 na mesec za prvega otroka, \$38 na mesec za dva in \$10 na mesec za vsakega nadaljnjega. Ako se vdova zopet poroči, dobivajo otroci pokojnino za očetom prav tako, kot če bi jim mati umrla.

Ali dobe tudi starši padlega vojaka pokojnino? Tudi, ako dokažejo, da so bili odvisni od njega. Ako to dokažejo, potem dobivajo do svoje smrti: \$45 na mesec oče ali mati, ako je samo eden živ in \$55 na mesec oba.

Vrhu tega so preostali lahko deležni zavarovalnine, ki jo je vojak vzel pri vstopu v armado, za katero plačuje zelo nizke premije. Vojak se lahko zavaruje vse od \$1,000 do \$10,000. Vojak sam določi dediče, ki pa morajo biti ožji sorodniki: žena, otroci, starši, bratje in sestre.

To zavarovalnino plačuje vlada po smrti vojaka sledeče: žena, ki je stara ob času smrti vojaka manj kot 30 let, dobi po \$5.51 na mesec od vsakega tisoča zavarovalnine za dobo 20 let. Ako je bil vojak zavarovan za \$10,000, dobi žena \$55.10 na mesec za dobo 20 let. Ako je pa žena ob času smrti vojaka stara nad 30 let, dobi po \$3.97 na mesec od vsakega \$1,000 zavarovalnine in to do smrti, ne glede na to, če se zopet poroči. Ako je bil njen mož zavarovan za \$10,000, dobi po \$39.70 na mesec do svoje smrti.

Vrhu tega plača vlada takojšnje odškodnino po smrti vojaka in sicer po njegovem činu in bazirano na 6 mesečno njegovo plačo. Žena polkovnika, na primer, dobi izplačanih \$2,000, žena prostaka pa \$300.

Vdova brez otrok, katere mož-vojak ni vzel vladne zavarovalnine, bi dobivala \$50 na mesec in pa \$300 odškodnine takoj po smrti svojega moža.

Kako je pa z ranjenimi vojaki? Družine ranjenega vojaka ne dobe nobene odškodnine, ampak gre pokojnina njemu, kadar je odpuščen iz bolnišnice. Ako ni popolnoma ozdravljen, dobiava prosto zdravniško postrežbo v vojaški bolnišnici. Od vlade dobivajo po \$10 na mesec za 10% nezmožnost za delo in \$100 na mesec, v nekaterih slučajih celo več, za totalno onemoglost. Kadar veteran umrje za posledicami ran, dobljenih v vojni, dobe žena, otroci ali starši pokojnino prav tako, kot za ubitim vojakom. Ženska, ki poroči pohabljenega veterana tekom prvih 10 let po vojni, je upravičena do pokojnine po njegovi smrti.

## Ali vidi Nemčija konec?

V novembru 1918 je videla Nemčija svarilno znamenje na zidu, kot ga vidi danes. Takrat se je Nemčija podala. Kaj bo storila za zdaj? Odgovor na to ve samo Nemčija. Zaveznikom je danes znano o Nemčiji tole:

Nemčija je danes v močnejši poziciji, kot je bila leta 1918, naj bo to zunaj na fronti, ali pa doma. Ni pa dovolj močna, da bi vzdržala in nemški generalni štab mora tudi zdaj videti svarilno znamenje na zidu. Leta 1918 je generalni štab preračunal, da je vsak nadaljni boj brez upa zmage, zato je poslal k zaveznikom ponudbo za premirje. Morda tudi danes nemški generalni štab že računa na razne možnosti za zmago, ali bo morda tudi zdaj armada prva, ki se bo vdala.

Položaj v notranjosti Nemčije je sicer danes nekoliko drugačen, kot je bil leta 1918. Na 7. avgusta letos so se sestali na Hitlerjevemu domu v Berchtesgadenu vojaški in nacijski voditelji. Militaristi so zahtevali popolnoma prosto roko v vseh vojaških zadevah. V zameno je pa dobila nacijska stranka potom Himmlerja vso kontrolo na domači fronti, to je — nad nemškim narodom. Posledica tega je, da najbrže ne bo prišlo do spora med junckerji, ki vodijo armado in med naciji, ki vodijo notranje življenje v Nemčiji. To, seveda, ne izključuje možnosti, da bi se armada podala, toda jasno pa je, da o tem zunanji svet ne bo zvedel, dokler ne bo faktično izvršeno. To pa nadalje pomeni, da drži Gestapo narod doma v šahu s svojo policijsko, dobro organizirano

silo, da ne bo zrevoltiral, dokler je armada pri volji ostati v bojni liniji. Zato ni pričakovati, da bi se Nemčija zrušila na znotraj. Odvisno je samo od armade, da se poda, ali pa nadaljuje z bojem. Leta 1918 je faktično narod prisilil armado k vdaji, zdaj ima pa v rokah vso nadaljno usodo Nemčije generalni štab.

## BESEDA IZ NARODA

### Mladinski pevski zbor SDD na Waterloo Rd.

V nedeljo 21. novembra priredi Mladinski pevski Slovenskega delavskega doma na Waterloo Road plesno veselico. Pripravljena pa bo tudi večerja za vse posetnike in na ta način si boste lahko prihranili nekaj "pointov" pri omenjeni večerji, ki bo pripravljena že ob pol sedmih zvečer.

Naše pridne kuharice pravijo, da bodo pripravile gulaž s polento in kislim zeljem. "Pointci" so dandanes bolj vpoštevani kot pa denar, zato pa le pridite na večerjo tega zbora in prihranite tiste "pointce" za pozneje.

Igral bo Vadnalov orkester, se reče starejše toliko ne zanima, kro igra, pač pa to zanima bolj našo mladino in če hočemo imeti res dobro zabavo, moramo priti skupaj stari in mladi in seveda tudi godbeniki.

Godba bo pričela igrati ob pol osmih zvečer. Posetniki pa lahko kadarkoli. Vstopnina je zelo malenkostna. Le pridite, Jennie Kapelj.

### Komunisti, roke proč od slovenskega naroda

Naše Primorje je že skoraj polnih pet in dvajset let hiral pod težo italijanskega fašizma, ki ga je tlačil, preganjal in celo moral naše brate, sestre, starše, sinove in hčere. Če ni noben drug narod poskusil trpljenja in bridkosti, je gotovo to poskusil naš slovenski narod tam ob valovih Jadranskega morja.

Sam sem se o tem prepračil, ko sem že v začetku, to je bilo leta 1924, videl njih trpljenje in to je bilo tedaj, ko fašizem še ni bil popolnoma dozorel. Narod je že tedaj hrepenel po svobodi, vsaj po taki svobodi, ki so jo imeli Slovenci v Jugoslaviji. Žalibog pa niso bili uslišani, fašizem jih je iz dneva v dan vedno bolj tlačil in moral. Čudim se, kako more ta naš narod po pet in dvajsetih letih sužnosti in trpljenja sedaj mirno gledati, ko mu prihaja še hušji sovražnik — partizan, komunistem v znamenju srpa in kladiva, ki mu bo prav gotovo prinesel mesto težko pričakovane svobode še hušje trpljenje in sužnost. Partizanem, bolševizem ali komunizem, ta strupeni gad, ki je zastupil že celo pravoslavno Rusijo, je zlezal sedaj tudi v katoliško Slovenijo.

Ali si je slovenski narod, posebno naš primorski narod, to zaslužil s svojim dolgoletnim trpljenjem v zadnjih 25 letih v sužnosti fašizma, da se ga kaznuje z bolševizmom in komunizmom? O ne, nikdar! Slovenski in hrvaški narod tam v Primorju je že pretrpel svoj del. Čas je že, da se mu da enkrat tudi svoboda. Pustite mu proste roke, naj si izbere vladno po svoji volji. Saj je sam Stalin, ruski brezbožnik, dolgoletni poglavar in načelnik komunizma sprevidel, da se ne izplača vsiliti še kateremu drugemu narodu komunizem in da se tudi ni vredno potegovati zanj. Sam Stalin je rekel: pustili bomo narodom, naj si sami izberejo vlado, kakršne si sami hočejo in žele.

Iz tega je razvidno, da je sam Stalin kot tak prišel do spoznanja, da komunizem v dolgem četrstoletju in obrodil nikakega dobrega sadu. Niti na

bojnem polju proti sovražniku se ni izkazal, čeprav je koval in izdeloval orožje že od rojstva bolševizma. Že davno bi bila vihrala zastava s klukastim križem tam daleč na ledeni strani Moskve, če bi ne bile prišle na pomoč demokratične države, pred vsem pa Zed. države.

Čemu siliti komunizem katoliškemu slovenskemu narodu, ko so še pravoslavni Rusi prišli do spoznanja, da ni za rabo. Čemu s tako silo poditi naš slovenski narod, posebno naše brate in sestre v Primorju, še pod hušji in težji jarem, kakor so bili do sedaj celih 25 let.

Bratomorci, partizani — komunisti roke proč od slovenskega naroda! posebno pa v ameriški Slovenci, ki odobravate moritve in požige komunistične partije na slovenski zemlji, ker morda tudi vaša lastna mati zdihuje in prosi Boga, da bi jim vsaj sedaj po drugi svetovni vojni zavladal tisti dolgo pričakovani mir in svoboda. Zakaj zagovarjate komunizem? Zakaj siliti svoje lastne brate in sestre v sužnost Ali se država, v katero ste se zatekli in katere državljani ste (ali bi vsaj morali biti) bori za komunizem ali partizanstvo? Ali se naši sinovi, ki se bojujejo na vseh bojiščih sveta, bojujejo in žrtvujejo za sužnost ali svobodo človeštva? Ali vihra naša zvezdnata zastava tam na Atlantiku in Jadranskem morju za komunizem? Nikdar ne! Mi vse vojskujemo in smo dolžni se vojskovati za pravo svobodo človeštva in za mir na svetu.

Kaj se potegujete za komunizem, ki je celih 26 let tako žlahtno cvetel v Rusiji, pa ni do sedaj videti še nobenega dobrega sadu. Po vsem svetu je izkal prilike z zvijačo in s propagando, da bi prišel do nadvlade. V Mehiki je moral in rešil stavbe, v Španiji je obglavil na tisoče vernikov in nedolžnih koristnikov. In zakaj vse to? Samo zato, da se vero in katoličanstvo zatre in uniči. Ali je prav od vas v Ameriki živeti Slovencev, da take grozovitosti odobravate? Pamet, pamet, ali ne veste, da si s tem kradete samim sebi kredit in čast obnem pa tudi vsemu slovenskemu narodu, ki je do sedaj dobro zapisan pri ameriški vladi?

Naši ameriški fantje-vojaki, katerih je že krog deset milijonov, pisno bili poklicani pod orožje zato, da se bore za komunizem, ampak ravno nasprotno, da se bore proti vsakemu nasilju in zatiranju človeštva. Da, skoraj gotovo je, ko bodo naši topovi in zračne armade uničile prvega in drugega sovražnika, katerima zadajajo sedaj že skoro zadnje udarce, bodo gotovo vzeli na piko tretjega, ki je v pravem pomenu prvi in iz katerega izvira vse zlo kar ga je človeštvo občutilo po prvi svetovni vojni in to je komunizem ali boljše rečeno — brezverstvo.

Žal, da je toliko tega brezverstva tudi med našim narodom in da ima tako magnetično moč v sebi. To se je posebno pokazalo pri Slovenskem ameriškem narodnem svetu ali kratko SANSu, ker so nekatere potegnili za seboj našo visoko inteligenco, vplivne katoliške može in celo duhovnike. Slednji so jo popihali iz njihovega brloga takoj, ko so sprevideli, kam SANS drvi. Drugi so se pa trdno oprijeli v njihov odbor ter poslušajo Adamiča in Kristana, ko jim razlagata in

razkazujejo nove meje tam po Sloveniji, države komunizma, katere mogočni vladar je Josif Stalin iz Moskve.

O ti izgubljeni slovenski narod v Ameriki, zapomni si to, da ako hočeš pomagati rojstni domovini, pomagaj ji tako, da si pridobi svobodo in ne sužnost. Ker naše geslo je svoboda in samo za svobodo se vojskujemo, komunisti in partizani pa roke proč od slovenskega naroda.

Lawrence Bandi.

### Božične priprave Rdečega križa

Za Rdeči križ pričenjajo božični prazniki letos zelo zgodaj. Očetje in matere so lahko brez skrbi, da bodo njihovi sinovi, ki so v vojski, imeli vesele praznike.

Nihče ni pozabljen — ne oni, ki so v bolnišnici, ali na daljnih izpostavljenih mestih, ne oni ki so v taboriščih, ter vsi ki ne bodo mogli priti v klube Rdečega križa. Vsi bodo deležni veselih prazničnih proslav, ki se bodo vršile povsod križem sveta.

Ni potreba posebno poudariti, da bodo klubi in zabavna središča Rdečega križa centri teh prazničnih proslav. Po vseh gostilnah Rdečega križa se bo do bilo puranov, prusnic in drugih dobrih jedi . . . In praznični okraski, ki toliko doprinašajo božičnemu razpoloženju, so že poslani direktorjem klubov preko morja. V teku so priprave za proslavo Božiča in Novega leta, za koncerte, plese in druge zabave.

Posamezni darovi za vojake, ki so v bolnišnicah preko morja in za one, ki vršijo svojo dolžnost v osamljenih krajih in ki nimajo možnosti priti do kluba Rdečega križa ali pa se v taborišču udeležiti praznovanja, so bili že odposlani. 750.000 paketov naloženih s tridimi slaščicami, kavo cigaretami, suhim sadjem, notezom, koledarjem svinčnikom, voščili Rdečega križa, ter okinčanih z rdečimi in zelenimi grančicami je odpremljeno. Vojaki v bolnišnicah bodo dobili tudi karte za igranje, uganke, šah, piščali in podobne igre.

V tej teželi bodo prostovoljni sodelavci Rdečega križa okinčali mnogo dreves in dvoran po bolnišnicah. Peli bodo božične pesmi. In v bolnicah Sivih žen Rdečega križa bodo sestre na božični dan obiskale vsakega posameznega vojaka, ter mu ponudile sladoleda, slaščic in razdelile darove mestnih trgovin. Skoro vse zabavne dvorane bolnišnic bo Rdeči križ pripravil za ples in druge zabave.

Da bi se v taboriščih in v drugih vojnih in pomorskih središčih pripravilo pravo praznično razpoloženje je direktorjem oddelkov Rdečega križa po celem svetu poslano več kot tisoč paketov z okraski, ki okinčajo dvorano za pet sto vojakov. V vsakem paketu so traki, rdeč, zelen, bel, zlat in srebrn papir, rdeča, srebrna in zlata barva, zvončki, kapniki, papirnati zvončki, gramofonske plošče, zvezek božičnih pesmi z notami in 200 knjižic z natisnjenimi besedami najbolj poznanih božičnih pesmi.

Posebne priprave se vršijo za čete, ki bodo ravno prvič preko morja. Rdeči križ skupaj s častniki posebne službe bo organiziral božične in druge zabave. Tudi okraske bo preskrbel Rdeči križ tako, da bo atmosfera res božična.

Otroci Zedinjenih narodov tudi niso pozabljeni. Ameriški pomladek Rdečega križa je pripravil in poslal 100,000 darov. Malim beguncem iz zasedenih dežel, ki so sedaj na Angleškem ali pa v Irski, bodo te darove delili z angleškimi in irskimi otroci. Taki paketi so bili poslani tudi na Irsko, v Rusi-

jo, Srednjo in Južno Ameriko, in druge države sveta. V vsakem je 12 novih sveta, ki bodo razdeljene med 12 otrok. Taka delitev je potrebna radi zelo težkega prevoza.

### Ne dajte se motiti pri jedi

Vedno znova se dogaja, da se možje, ki so mnogo let vzdržali naporno duševno delo, ne da bi kdaj oboleti nenadno ne čutijo več sposobne, da bi delali kakor običajno. Hitro se utrudijo in ker jim je takšna slabost neobičajna, jo poskušajo odpraviti z energijo. Včasih se utrujenost stopnjuje do topega glavobola, ki mu ni najti pravega mesta bolečine. Najslabša pa je nočna nespečnost, čeprav je človek truden. Spanje je nemirno, vedno znova se prekine, potem se pojavijo še srčne težave. Sprva pacient srce samo "čuti," potem dobi močnejši utrip in pogostoma občuti pritiska in tesnosti. Končno, ko ga napadejo močni srčni utripi, misli, da je na sruhu hudo bolan. A vse to je le posledica preobilnega dela. Najprvo se javi večinoma želodec, ki je posebno občutljiv organ.

"Gospod doktor, telefon kličete!" S tiho kletvico odloži žličico. "Baš sedaj me morajo motiti!" Potem skoči k aparatu. Četrta ure pozneje ni samo juha hladna, temveč tudi tek je proč. Pečenka, ki si se je veselil, ti ne diši več. Kateremu zdravniku, odvetniku, vodilnemu uradniku, itd. se to že ni zgodilo? Takšnih motenj pri jedi ne smatrajo za nedolžne, ker ne prekinjajo samo obeda, temveč spravljajo tudi prebavni mehanizem v nered. Telefon, ki se oglašja ob nepravem času, je lahko temelj poznejše hude želodčne motnje.

Znameniti ruski fiziolog prof. Pavlov je napravil nekot zanimiv poskus s psom, da bi pojasnil zvezo med tekom in nastajanjem želodčnega soka. Pri tem je opazoval, da so se začele živali slinje cediti že ob pogledu na jed, želodčni sok pa se je pričel izločevati šele po petih minutah. Če je psu odnesel jed, se je izločevanje želodčnega soka skoraj v trenutku končalo. Podobne eksperimente so pozneje drugi raziskovalci delali tudi s človekom in so ugotovili iste pojave.

Če te kdo pri jedi moti, ti ustavlja torej želodčni sok in želodec pozneje svojega dela ne prične na potreben način. Posledica je, da si ga napolniš, ne da bi se mogla zadostna količina želodčne kisline lotiti prebavnega opravila. Ne smemo se potem čuditi, če se nekaj časa po jedi pojavi zgaga, ki jo povzroča prav tako nedostajanje, kakor preveč želodčne kisline. Če vzameš potem natrona, da paraliziraš kislino, ki je sploh ni, se ne smeš čuditi, da ti želodec nekega dne odpove.

Tako nastajajo iz nerednosti med obedi, iz naglice pri jedi in številnih prekinitev te življenjsko potrebne telesne funkcije časoma težka obolenja. Življenje proti náravi se "maščuje" končno na vsem organizmu. Želodec, srce, možgani, žile, vsi ti organi niso mogli živeti in delovati naravno, dokler niso nekega dne izčrpani odpovedali.

Kaj naj storimo proti temu? Kdor opravlja naporno duševno delo, mora skrbeti za razvedrilo in počitek prav tako kakor vozač ali strojevodja. Pri tem je pred vsem vanjo, da so odmori v resnici namenjeni počivanju duha. Ni nesmiselno, če vzame n. pr. kakšen znanstvenik v nedeljo lopato v roke. Popolnoma drugačna zaposlitev živčevja v zvezi z lahkimi telesnim delom je najboljši zaščitni ukrep proti preobremenjenosti duha. Če se v sedanjih prilikah morajo omejevati do-



Razumeli boste, s kakšno hitrostjo sem tisto jutro planil v ofico in s kakšno vnemo sem naglo zmašil časopis skupaj. V vsaj naglici sem pomaknil ruske čete za nekaj milj naprej, razbil nekaj nemške industrije, odbil par nemških napadov v Italiji na našo armado, zavzel s partizani Trst, Reko, Gorico in Kurešček, v naglici prečital nekaj protestov na naš list, da sem dobil novega navdahnjenja in veselja do tega lepega življenja, potem pa rekel: dopolnjevanje je tlaka za mili moj narod! Zdaj bom pa par dni sam sebi stregel, ne da bi mi mogel kdo očitati, da še pasem na narodnih žuljih.

Ko je bil pečen prvi iztis priljubljenega lista Ameriške Domovine, je bilo moje uradno delo končano in od tedaj naprej sem bil samo še izletnik, ki ima druge brige, kot kako bi delal nadlego svojemu sočloveku.

Naš France je prišel tudi ves blažen v ofico in kmalu sva začela nositi na avto najino začetno logo. Ko sva zabičala Micki, da je zdaj vse na nji leželo, kako bo skrbel za podjetje ter jih naročala, naj ne plača nič, vzame pa vse, kar bo kdo ponudil, sva se še enkrat ozrla okrog, če nisva kaj pozabila in pogledala sva doli za jezerom v smeri proti New Yorku. Opazil sem, da je France enkrat potegnil z rokavom preko oči, pa mislim, da je bila smet in morda bridko slovo.

"France," sem rekel, "zdaj se pa že spodobilo, da bi oznanila širnemu svetu, da sva sama svoja gospodarja in da hodnih 60 ur delava, kar je čudno. Kaj praviš, če bi se poskušali enkrat zavriskal. Sem slišal, da te v tem ne posejajo živa duša v državi. Saj te je oni dan sam dirigent pevskega zbora Loška dolina silil, da si šel z njimi, češ, ti boš vriskal mi bomo pa peli."

"Jack," je rekel France, "že nekoliko diši po ukazih in odkar sva stopila iz ofice nisva več gospodar in podložnik, ampak sva si priborila popolno enakost v vseh ozirih. Zato ti kar zdajle povem, da bom vriskal, kadar se bo meni poljubilo in če misliš, da bi zdelo spravil iz sebe kaj drugega kot kak polomljen juh-juh, ko je še moje grlo nedolžno kot tvoj vorojeno dete, se motiš. Pa si nju?"

"Še nikdar ne, France, zato bi pa rad videl, če bi mi zdelo, ki sva ravno sama, pokazal tvoj mušter."

Saj veš, da se jaz rad baham, ampak, kar je res, je pa res, da takega glasu ne prenašam, zato tudi leč — bolnik — namen

"Dobro, bom pa počaka," sem rekel, da bi obrnil pogovor v drugo smer, "napraviva majhno stavo."

"Kakšno pa?" bi rad vedel France.

"En nikel stavim, da bo rekel Jim, ko bova prišla do jezera, nekako takole: Dajta, naj ložiha na avto še moje stvarstvo, jaz se bom pa tačas pripravil za odhod. Če ne bo tako rekel, potem je postal Jim popolnoma ma drug človek zadnja leta."

# Trebušnik na dunajski lovski razstavi

Spisal Janko Mlakar

miroljubnejše lice, ka-  
"čelija," ki so v njej  
medved in merjasci, je  
avstrijska dvorana.  
so se mi dopadle dra-  
že, ki so kinčale z ro-  
kaj okusno okrašene

na pridemo skozi mo-  
nata domov—na Kranj-  
pri vhodu zagleda-  
trani diorami. Na levi  
ponosni Triglav z  
na desni nas je pa  
na barje povedlo v  
ko se je še Krim zrt-  
nikanskem jezeru. Vi-  
celo v kože oblečene-  
kako je peljal v izdol-  
blu uplenjeno žival v  
dom, ki je stal na  
tudi. Stene so bile vse  
različnimi lovskimi  
ki jih je poslalo  
lovsko društvo.  
lep je bil kozorog, ki  
streljen v Bornovih lo-  
Tržičem. Razun le-  
mo opazili tudi veli-  
povodnih ptičev, ka-  
medved in volk v druž-  
dvije mačke obču-  
svoje.

po pozornost je pa  
drevo, ki so se na  
ganjali polhi. Zakaj  
ni imela nobena dru-  
Ljudem sta se po-  
padla tista dva debelu-  
sta se bila za vrat  
st. Sploh je bilo pa  
narodni lovski raz-  
to poučno, da si tu-  
kaj živi in na  
se love.

in Gropa sta pa  
je naprej obrnjene  
zajče repe, ki sta  
lala na razstavo. To-  
ih mogla najti. Za-  
sta se silno jezila in  
poiskati si pravico.  
kaj jima je sicer ob-  
ju bo peljal k ravna-  
ave, a gledal je pre-  
ko je slišal o zaj-  
in rogovih, ki jih je  
nosil naprej zavite.  
jima je pa tako, da  
vseh dvajsetih minu-  
tali kar vse ostale de-  
mo storili toliko laž-  
sko raj povsod vide-  
ko je  
nostne.

in Gorenji Avstriji  
slah, orožja in živali  
ra od prvih početkov  
vake dobe, noter do  
ega časa. Solnogra-  
ka in Predarlberska  
razkazale, kaka zver-  
nja poleg hribolaz-  
delo, da niso bile raz-  
tudi ledeniške miši in  
—bolhe, ki so zares  
znamenitosti goratih

mo prišli tudi na  
tako smo videli leseno  
v severnočeškem  
mo potrebno opremo.  
na krasnih slik, pravih  
nas je pa seznanila  
nisi dogodljaji iz živ-  
v in lovni živalij.  
v drorane smo stopili  
o. Tu smo se ločili.  
kaj je šel nazaj v  
vo kočo, Trebušnik in  
v nadstropje nad  
po pravico, midva z  
ven v senco košatih  
Tu se vsedeva na  
kava, kdaj bo prišel  
z naprej zavitimi ro-  
na z zajčjimi repi.  
kaj, toda brez  
kar sta pripovedo-  
murala biti celo vese-  
na zapri. Ravnatelj  
je mislil, da sta se pri-

## NE DAJTE SE MOTITI PRI JEDI

(Nadaljevanje z 2 stran)

pusti, bi bilo treba vsaj konec tedna dobro izkoristiti. Nekaj pa je za duševnega delavca še posebno važno: redni in zadostni premor za obede. Nič ne oslabi organizma tako hitro kakor to, če odpove prebavni sistem. Telo je gotovo najpotrepljivejši služabnik duha, a ni podrejeno samo volji, temveč tudi nepremakljivim naravnim zakonom, ki jih za trajno ni mogoče brez kazni prezirati.

## Zdravniki v starem veku

V Pompejih so izkopali "kirurško hišo," ki nam daje vpogled v delovanje starih zdravnikov. Ti zdravniki so bili večinoma Grki, zato je ta hiša v svojem načrtu ustrezala v Grčiji običajnemu 'jatrejonu.' Zunanaj je bil ob vhodu izdoben velik rožič, ki je veljal za znamenje zdravniškega čeha. Poleg glavnih vrat in vhodnega prostora je bila sprejemnica, v kateri so poleg zdravnika delali tudi njegovi učenci. Iz sprejemnice so vodila vrata v velik dvorišni prostor, okrog katerega je bila vrsta bolniških sob, večji operacijski prostor, prostori za masažo itd.

Bolnike so razen v sprejemnici obravnavali tudi doma in zdravniki so imeli za ta namen poseben prenosljiv instrumentarij. Zdravnika so spremljali na teh potih učenci, ki so ostajali v resnih primerih tudi v bolnikovem stanovanju, da so skrbeli zanj in pazili na izvajanje zdravniških odredb. Znamen del dnevnega dela, ki so ga opravljali učenci pod mojstrovim vodstvom, je bil namenjen pripravljanju zdravil iz rastlin in sadežev.

V zdravnikovi hiši je moralo biti zelo živahno, kajti razen bolnikov so prihajali vanjo tu-

di ljudje na razgovore in na prodajanje zija. Zdravnik je moral računati s temi radovedneži. Znano je, da govori že Hipokrat o tem, da je nedostojno gledati operacije in da daje navodila, kako naj se zdravniki v takšnih primerih zadržijo. V zdravniškem obratu je vladala v ostalem popolna snaga, instrumente so učenci po rabi oprali in jih polagali v določene skrinjice. Stroške za vzdrževanje zdravniške hiše je nosil zdravnik sam, toda država in občina sta ga za njegovo delo plačevali. Za ta namen sta pobirali posebne dajatve in je stvar bila torej precej podobna kakšni moderni bolniški blagajni.

## IZ SLOVENIJE

V Stari Loki je bil v okrašenih dvorani svečan sprejem z obljubo novih članov, ki so bili sprejeti v koroški Volksbund. Govoril je krajevni vodja Burger.

V Slovenskih Konjicah je bil sklican zbor ženske posade v Lavričevi usnjarni. Govornik Mascher je govoril o namenu organizacije žensk v okviru Heimabunda. V konjiškem kinu pa je bil prirejen v prid nemškega Rdečega križa koncert nemških in italijanskih sklad. Ustanovljena je bila tudi amaterska igralska družba, ki je bila v nedeljo 5. julija prvič predstavljena.

V Medani pri Gorici je umrl nenadne smrti ondotni veleposelnik Leopold Toroš, ki je bil dobro poznan tudi med vinski trgovci v Ljubljani. Pokojni je bil svak sodnika ljubljanske vrhovnega sodišča dr. Gradnika.

Iz Tunisa poročajo, da so če-

8. angleške armade ujele med drugimi ujetniki tudi dva slovenska vojaka, ki so ju Nemci mobilizirali na Gorenjskem in Štajerskem. Oba pripovedujeta, da Nemci Slovence pošiljajo pred njihovimi tanki z nalogo, da čistijo sovražna minska polja. Povedala sta, da je na ta način padlo že precej veliko število Slovencev.

"Corriere della Sera" poroča, da so 14. julija neznanici napadli vojaški oddelek na železniški progi med Ajdovščino in Sv. Križem. Pri tem je bilo nekaj laških vojakov ubitih, več pa težko ranjenih. Neznancev niso prijeli.

Slovenske otroke v Italijo. — Ljubljana 1. avgusta. Včeraj ob 11:15 je z vlakom odpotovalo v kolonijo San Terenzio (La Spezia) sto slovenskih otrok.

Otroke v kroju, s katerimi so bile tudi učiteljice, je Visoki komisar pozdravil v besedah želja in hvale. Pohvala je veljala predvsem družinam babil, malih Italijank in hčera Volka, ki so bile v telovadnici in ki so s tem, da so zaupale svoje otroke stranki, dokazale, da cenijo dobroto, ki jih fašizem izkazuje otrokom iz naroda. S slovenskimi otroci je odpotovalo tudi nekaj italijanskih otrok, ki prebivajo v Ljubljani.

Obvezna oddaja smučič. — Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino odreja: Kdor ima po kakršnim koli naslovu smučič in k njim pripadajoči pribor, kakor tudi kolce (smučarske palice), jih mora v osmih dneh od dne, ko stopi ta naredba v veljavo, izročiti.

Racioniranje živil v avgustu. — Prehranjevalni zavod Visokega komisarijata za Ljubljansko pokrajino sporoča: V mesecu avgustu pripadajo v Ljubljan-

ski pokrajini posamezniku sledeči obroki racioniranih živil: Dnevni obrok v gramih: kruha 150, ali krušne moke 130, ali koruzne moke 225. Mesečni obrok v gramih: testenin 1.000, riža 1.000, maščobe (samo surovo maslo) 400, sladkorja 500, mila 100.

Krušne moke bo mogoče nakupiti le na 25 odrezkov; na ostalih 6 odrezkov je treba nakupiti in so trgovci dolžni prodajati samo koruzno moko.

Slovenska kri za Lahe. — Visoki komisar v Ljubljani neprestano poziva Slovence, naj bi se prijavi za dajalce krvi laškim ranjenecem in bolnikom. Med drugim pravi, da se dama kri honorira, vsakdo pa dobi tudi dodatno živilsko nakaznico.

Izgleda, da darovalcev ni posebno dosti na razpolago, ker so ti pozivi v časopisju že kar stalno. Mislimo tudi, da smo Slovenci dali Lahom že vse preveč slovenske krvi in upajmo, da ni več daleč čas, ko jo bomo enegrično terjali nazaj.

Družba za upravo "Tabora" razpuščena. — Ker je Sokol, katerega imovino, posebno sokojske domove, upravljala omenjena družba, delovalo proti koristim Italije, je bil "Tabor" razpuščen in je bil imenovan za likvidatorja Sokola fašist rag. Lodovico Maffei.

Slovenski vojaki v Rusiji. — Moskovski radio je sporočal, da so na ruski fronti Rusi ujeli med številnimi laškimi ujetniki tudi precejšnje število Slovencev, zlasti iz okolice Bovca, Kobarida in Idrije. Ti slovenski ujetniki so takoj zaprosili ruske vojaške oblasti, da jih kot prostovoljce uvrstijo v redno rusko armado. Slovenski vojaki, ki so bili ujeti od Rusov, so po veliki večini pripadali alpskim edincem.

## DELO DOBIJO

V NOVI VOJNI TOVARNI potrebuje KAFETERIJA Tri podjetne moške Za lahko portersko delo in čiščenje So lahko starejši moški. Dobra plača od ure, dobre delovne razmere. Zglasite se pri FRED SHILFORTH CLEVELAND PNEUMATIC AEROL 20001 Euclid Ave. (272)

## Ženske

za Pastry peko Drugi šiht. Plača od ure Cleveland Cap Screw Co. 2921 E. 79. St. (274)

## Moške in ženske

### splošna tovarniška dela

se potrebuje za

6 dni v tednu

48 ur dela na teden

Plača za ZAČETEK

Moški 77½c na uro

Ženske 62½c na uro

Morate imeti izkazilo državljanstva. Nobena starost ni omejena, ako ste fizično sposobni opravljati delo, ki ga nudimo.

Zglasite se na

### Employment Office

1256 W. 74. St.

### National Carbon Co., Inc.

(276)

## OSKRBNICE

Poln čas 5:10 popoldne do 1:40 zjutraj.

Šest noči v tednu.

## V mestu—

750 Huron Rd. ali 700 Prospect Ave.

Plača \$31.20 na teden.

## Delni čas—

1588 Wayne Rd., Rocky River.

Tri ure na dan, 6 dni v tednu.

Plača \$9.90 na teden.

Ako ste zdaj zaposleni pri vojnem delu,

se ne prijavite.

Employment Office odprt

od 8 zjutraj do 5 popoldne vsak dan.

razen v nedeljo.

Zahteva se dokaz o državljanstvu.

## The Ohio Bell Telephone Co

700 Prospect Ave., Soba 901

(274)

## TAPCO

potrebuje

## MOŠKE IN ŽENSKE

Ne glede na vaše preteklo znanje vas lahko namestimo v jako važno vojno delo.

Visoka plača od ure in bonus

Zglasite se dnevno od 8 zj. do

5:30 pop.

v soboto in nedeljo do opoldne

## Thompson Aircraft

### Products Co.

23555 Euclid Ave. (272)

## Moški in ženske

16 do 50

ZA IZDELOVANJE MORNARISKIH UNIFORM in DRUGIH OBLEK

Šivanje na roko in stroj

Izkušene ali utenke

Dnevno delo

Mnogo drugih del na razpolago

Plača od ure in lepa plača od kosa

DRŽAVLJANSTVO SE NE ZAHTEVA

## Joseph & Feis Co.

2149 W. 53. St.

(276)



Britski Tommy (vojak) stoječ poleg voza, pomaga protifašističnim Italijanom nakladati na voz njih imovino, ko se vračajo iz koncentracije v St. Di Barraccano, kjer so bili internirani v času nacijske nadvlade v Italiji. Po prihodu zavezniške vojske pa so bili vsi oproščeni in so se lahko vrnili na svoja doma.



Zanimiva slika nam predstavlja skupino transportnih ladij, ki so pripeljale v neimenovano pristanišče Severne Afrike veliko število tankov in drugih motornih vozil. Te vrste ladje so jako pripravne zato, ker lahko zvozijo skoro prav do obale in so tudi zgrajene tako, da lahko hitro izložijo blago, ki so ga pripeljale.

# MISTERIJA

ROMAN

Komtesa Sara je neznansko trpela v tej luknji brez zraka in luči. Že štrinajst ur ni ničesar zaužila kot par požirkov vode in tudi spala ni.

Njene vezi so bile preveč nategnjene. Tako so jo rezale v meso, da so ji udje čisto odreveneli.

Od silnih bolečin je vsa otrpla, toda od časa do časa je njeno prerazdraženo živčevje tako burno delovalo, da je pod vplivom vročice in lakote videla plesati žareče muhe v temi ječe. Toda ohranila si je jasne misli in poleg telesnih bolečin je občutila tudi duševno bolelost.

Ni si znala razložiti, kako so jo ujeli. To se je zgodilo tako naglo in na tako čuden način, da se je včasih spraševala, ako je morda le ne tlačil mora.

Ko je spala pod svojim šotom, jo je železna pest prijela za vrat, nekdo ji je porinil cunjo v usta, da ni mogla kričati, in ko se je popolnoma prebudila, je bila že zvezana in nekdo jo je odnesel v temno noč, kot bi bila kak zavoj.

Kako to, da se ni Kennedy prebudil? Kako se je mogel Indijanec, ki jo je bil odnesel, prikraštiti sredi tabora? Na ta vprašanja ni vedela odgovora.

Izdali so me, si je dejala. Toda kdo? Sumila ni nikogar. Kennedy ji je bil vdan z dušo in telesom, o tem ni dvomila. Gavčič gotovo niso bili zanesljivi ljudje, toda v njih korist ni bilo, da bi ji škodovali, predno jim odkrije zlati rudnik. Indijanec Necoxtila pa je bil videti dovolj bedast in se je vedel kot pes, tako da je bil vzvišen nad vsako sumnjo.

Misterija je bila kot obsedena od teh nerazrešljivih vprašanj.

—Vse hočem zvedeti, je divje zarjula in se zvijala v svojih vezeh kot kača na žarečem oglju. Polagoma pa se je pomirila. Njena osveta? Saj ji je bilo živeti samo eno noč in vedela je, da bo morala prestati najstrašnejše muke.

Občutek, da je brez pomoči in ponižana, jo je spravil v popoln obup. Nekaj jo je davilo za vrat, hotela bi jokati, a premagala se je in oči so ji ostale suhe. Visoka anglo-indijska dama, hčerka radže iz Kombakarne, se je sramovala svoje slabosti in ponosno se je zravnala.

Vkljub njeni odločnosti pa so ji živci odnehali in solze so jo oblike. Spomnila se je Lionela Bradyja, in misel, da ga nikoli več ne bo videla, jo je zbodla v dno srca.

—Zakaj me ni maral? je vzdihnila. In vendar sem izmed vseh izbrala njega... Če bi midva sodelovala, bi se nama posrečile velike reči. Ne bi me pustil tako žalostno poginiti; rešil bi me bil že zdavnaj, če bi bil na Kennedyjevem mestu.

Trpko se je nasmehnila. —Krivico mu delam v svoji nesreči, je zamrmrala; Kennedy mi je gotovo popolnoma vdan, toda z Bradyjem se ne more primerjati...

V svojem boleznem razmišljanju se je zamislila v deželo, kjer je preživljala svojo mladost. Zaprla je oči in pred njo so se pokazali veliki palmovi gaji in aveniji iz rožnatega marmorja, ki so bile last njenega očeta.

In sledeč neke vrste inspiraciji, je začela ponavljati rek, ki olajša skrbi in telesne bolečine, če ga človek izgovarja z globokim zaupanjem, in ki se začneja s panteističnim stavkom svete knjige: V začetku je dejal Bog: Če bi ne bil samo eden...

Ko je stavek ponovila drugič, se ji je zdelo, da so vezi, ki so jo vezale na kol, popustile, pri tretjem ponavljanju pa ni čutila več režeče bolečine. Ni več čutila strašne teže, imela je občutek nedoločne zadovoljnosti; ni bila več lačna in žejna in ni več mislila na krvavo daritev, pri kateri naj bi bila v par urah žrtvovana.

Vojak, ki je stražil Misterijo, se je silno začudil, ko je zapazil, da se smehlja kakor zamaknjena, da je lahko nagnila glavo in napol zaprla oči. Požuril se je h kaciku Yappanu, da mu javi nenormalno vedenje ujetnice.

Na potu je srečal Naolo, ki je prihajala iz zlatega rudnika. —Kacik ukazuje svoji hčerki, naj pride k njemu, je dejal z vzvišenim glasom, kot je to indijanska navada.

Naola je bila v sreči svoje ljubezni popolnoma pozabila slavnost naslednjega dne in vloga, ki naj bi jo pri njej igrala. Bila je silno razdražena in prestrašena, ko je videla, da so njeni načrti otežkočeni, in hitela je v svoje stanovanje.

—Kod hodiš? jo je strogo vprašal kacik. Mar ne veš, da moraš predvečer take slavnosti, kot se vrši jutri, prebiti v molitvah in premišljevanju? Mladenka je gledala v tla in molčala.

—Nekaj časa že opažam spremembo v tvojem vedenju, ki me vznemirja. Raztresena si in prav nič se ne brigaš za verske dolžnosti. Zelo se bojim, da si pod vplivom kakega hudobnega duha.

—Zagotavljam vam, da se ni v meni nič spremenilo. —Noč poteka, je nadaljeval kacik in obraz mu je žarel v fanatičnem ognju, ura se bliža. Ostanj v svoji sobi in moli k vsegamogočnim bogovom. Kmalu ti sužnja prinese ovratnico, peresni diadem in škrlatnordeč plašč, ki so oblačilo daritve, ki jo opraviš.

—Oče, je vzkliknila v preplašenem odporu, rekla sem vam že, da nimam poguma, da bi prelila kri. Tega ne morem... to je nemogoče! —Molči, nesrečnica! Ne besedice več. Sram me je, da imam tako hčerko. —Toda, oče...

—Molči in pazi se, da te v svoji jezi ne žrtvujem zajedno z žrtvijo, ki bi jo morala ti žrtvovati.

Naola je preplašeno obmolnila; vedela je, da je fanatični

Yappan sposoben izvršiti pret-njo, ki jo je izustil.

Kacik je odšel, prepričan, da ga bo sedaj hčerka poslušala. Odšel je v veliko svetišče, da vodi različne priprave za obred.

Slavnost "Novega Ognja" se je slavila na čast boga Tezkalipoke, ki so ga smatrali Azteki za obnovitelja vesoljstva in svetovne duše. Smatrali so jo za eno največjih. O priliki človeške daritve, ki naj bi se vršila, ji je hotel kacik dati poseben sijaj. Pod njegovim vodstvom so sužnji pritrjevali vence svežih cvetk na stebre. Kipe malikov so skrbno očistili in okrasili, iz omar so izvlekli dragocene oblačila, nože iz obsidijana, zlate čaše in druge pripomočke za obred, in za par ur je svetišče spet zažarelo v nekdanjem starem blesku.

Med tem ko je kacik Yappan nadzoroval to delo, je Naola

ostala sama v svoji sobi. Ležala je na kožuhih in bridko plakala.

Kaj si bo mislil Lionel, če se ne vrnem? Da le ne bi v svoji nepredvidnosti skušal iti iz jame, kjer bi bil vsaj začasno na varnem. Če bi ga ujeli, bi ga kacik Yappan smatral za novo od bogov poslano žrtev in bi ga brez usmiljenja daroval.

Ni pa bila to edina stvar, ki jo je vznemirjala. Vkljub očetovi grožnji si ni mogla predstavljati, da bi mogla igrati vlogo svečenice, ki žrtvuje. To strašno mesarjenje se ji je naravnost gabilo.

Na misel ji je prišlo, da bi zbežala iz svoje sobe. Šla je do vrat in prisluškovala. Čula je v bližini kacikov glas. Bodisi slučajno, bodisi iz nezaupljivosti se je vrnil v predsobo, skozi katero je morala Naola iti, če je hotela zapustiti stanovanje.

Njen obup pa je prihitel do vrhunca, ko sta stari svečenik Magiskatzin in kacik stopila v sobo. Sledil jima je suženj, ki je nesel obleko, katero bi morala obleči svečenica Solnca. Mladenka je zadrževala solze in pustila, da so jo pripravili za daritev.

Skopali so jo in mazili z diademom iz orlovih in arinih peres, okoli vrata so ji pripeli ovratnice iz smaragdov in rubinov in naposled so jo odeli s škrlatastodečo tuniko, katero so smeli nositi samo oni svečeniki, ki so opravljali žrtvovanje.

Kacik je prisostvoval oblačenju z divjo zadovoljnostjo. Njegov asketski obraz je žarel v temnem fanatizmu. Stopil je par korakov nazaj, da občuduje svečeniški okras, ki so ga izvršili natančno po stoletnem obredu, in zaklical je navdušeno v svojem ponosu:

—Poglejte jo, svečenico Solnca, zadnjo potomkinjo kraljev! Ona bo prelila na svetem kamnu kri tujke. Od njenih mladih let sem jo pripravljaj, da žrtvuje bogovom.

Naolina bolelost je bila v tem trenutku morda hujša kot bolelost žrtve, ki naj bi jo darovala.

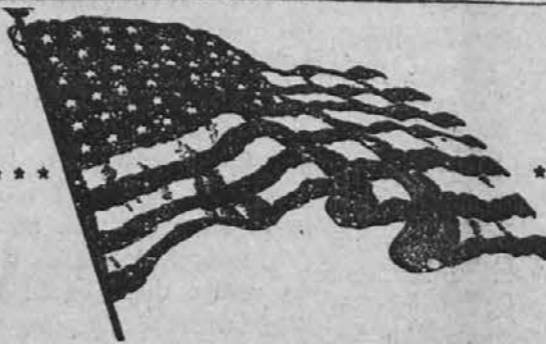
Med tem časom, ko so oblačili Naolo za obred, je Lionel Brady navdušeno delal na dnu kaverne: iz vrhva in lijan je pletel nekako polkroglo, pod-

obno ptičjemu gnezdu, ki pa je bila dovolj velika, da bi lahko v njem sedela on in Nada in dovolj debela, da drži vodo precej časa in plava po valovju podzemskega toka. Dve uri sta pretekli, ko je dovršil delo. Delal je bil tako naglo, da ni niti opazil, kako naglo poteka čas. Zapazil je to šele, ko je videl, da je njegova baklja dogorela do konca. Zato je prižgal kup suhljadi, ki mu je dovolj svetil, da je lahko nada-

ljeval svoje delo. Šele tedaj se je začel namirjati zaradi predolge Noč ne odsotnosti. —Lahko bi bila že večer, šla gor in dol, si je mislil. le ni kaj prišlo vmes, kar oviralo najin načrt



Ne očeta, ne matere, nikogar ni bilo, ki bi bil sprejel to ubogo dekletce, ko se je vrnilo na svoj porušeni dom. Take slike iz vojne se nam nudijo iz vseh nesrečnih krajev, katere je zajela ta vojna vihra.



## In Loyal Support

of our fighting men. we have pledged ourselves to remind every American to buy more War Stamps & Bonds Now



V Rionero, Italija so Nemci ustrelili 16 moških, ker je bil v dotičnem kraju ustreljen nemški kurji tat. Slika nam kaže jokajoče ženske, ki pripovedujejo žalostno zgodbo kanadskemu vojaku.

### AMERIŠKA DOMOVINA

bi morala biti  
v  
vsaki slovenski hiši

# ZADNJA RAZPRODAJA

Zadnji dnevi ogromne razprodaje Ogrinove Department zaloge, 15333 Waterloo Rd. so zdaj v teku. Vi še vedno lahko izberete iz velike zaloge PREDVOJNEGA blaga po skrajno nizkih cenah. Velika zaloga obuvala za moške, ženske in otroke, sliperji (usnjeni podplati), robarji, galoše, spalne suknje, blanketi.

Različne oprave za žene in otroke. Ravno tako lepa izbira moških prazničnih srajc, klobukov in druge oprave, vse po ceni, ki je nižja kot tovarniška cena.

VSE MORA BITI PRODANO PRAV DO GOLIH STEN!  
PRIDITE SEDAJ IN KUPITE TER SI PRIHRANITE DENAR!

## Mandel's Shiloh Store

PREJ OGRINOVA DEPT. TRGOVINA  
15333 Waterloo Rd., poleg Delavskega Doma



KUPUJTE ZA BOŽIČ SEDAJ  
\*\*\*  
10 DO 4  
SO NAJBOLJŠE URE ZA VOZNO NA ULICNI

### CLEVELAND TRANSIT SYSTEM

**CLEVELAND ORCHESTRA**  
RUDOLPH RINGWALL, dirigent  
SEVERANCE HALL  
četrtak, 18. novembra—8:30 zvečer  
sobota, 20. novembra—8:30 zvečer  
Orkestralni program  
SEVERANCE HALL, CE 7300

**RE-NU AUTO BODY CO.**  
982 East 152nd St.  
Popravimo vaš avto in prebarvamo da bo kot nov.  
Popravljamo body in fenderje  
Welding!  
J. POZNIK — M. ZELEDIC  
Glenville 3830.

**FR. MIHČIČ CAFE**  
7114 St. Clair Ave.  
ENdloott 9359  
6% pivo, vino, žganje in dober prigrizek. Se priporočamo za obisk.  
Odrpito do 2:30 zjutraj

**East 61st St. Garage**  
FRANK RICH, lastnik  
1109 E. 61st St.  
HEnderson 9231

Se priporoča za popravila in barvanje vašega avtomobila. Delo točno in dobro.

**Kraška kamnoseška obrt**  
15425 Waterloo Rd.  
IVanhoe 2237  
EDINA SLOVENSKA IZDELOVALNICA NAGROBNIH SPOMENIKOV